

Imatges i records: Barcelona. Les Corts - Ed. Vienna Columna, 1997
La Maternitat i Sant Ramon. Desenvolupament d'un barri de Les Corts - Ajuntament de Barcelona, 2009
Les Corts, memòria del passat industrial - Ajuntament de Barcelona, 2005
Masies de Les Corts. Imma Navarro Moleví. Quaderns de l'arquitecte del Districte de Les Corts i Ajuntament de Barcelona, 1993

El territori de Les Corts està situat a la part occidental de l'anomenat Pla de Barcelona. Aquest pla és recorregut en direcció serra-mar per una xarxa de rieres i torrents. Les Corts se situa entre la Riera Blanca i la Riera de Magòria. Originàriament el territori estava recobert de boscos d'alzina i alguns roures a les zones més humides. Les primeres dades d'ocupació humana s remunten a època ibèrica. La fundació de Barcino el segle I a.C. va originar el sorgiment un sistema de vies i camins que travessaven el pla de Barcelona i el connectaven amb la ciutat i amb l'exterior. La fertilitat de la terra de Les Corts va fer que s'hi establissin algunes vil·les lligades a la producció agrícola en la proximitat d'aquestes vies (Can Batllori, Pedralbes).

A l'Edat Mitjana van sorgir una sèrie de masos i fortificacions, com la Torre Rodona, construïda el 1185. El topònim de Les Corts prové del llatí i significa terrenys i cases rústiques (sinònim de mas o masia). Aquest nom respon al tipus d'ocupació dispersa del territori, que es va desenvolupar al llarg de la seva història. En els seus orígens, aquestes explotacions familiars, amb la seva terra de conreu, eren propietat dels mateixos pagesos que la treballaven. Els principals conreus eren blat, vinya i olivera, i en menor quantitat, horts i arbres fruiters.

Trobem un nucli primerenc al llarg del carrer de Les corts (camí dels Quatre Camins), amb masies importants com Can Grau, Can Calopa o Cal Coix. Fou el primer carrer major de Les Corts i l'eix central del nucli poblacional consolidat al segle XVII anomenat Les Corts Velles. A partir de la segona meitat del segle XIX, ja constituït l'Ajuntament independent del poble de Les Corts el 1836, comencen un seguit de reformes que aniran canviant la fisonomia de Les Corts cap a una expansió urbana, que va transformar el seu paisatge segons una nova organització en parcel·les i carrers. Es tracta de Les Corts Noves. Aquestes parcel·lacions van conformar l'exemple de Les Corts, que enllaçava el nucli antic amb la carretera de Sarrià i les Corts Noves. Coincidint amb la formació de l'exemple, fou bastida, entre els anys 1845-1849 l'església de Santa Maria del Remel, primera parròquia de Les Corts. En aquest moment també es crea el cementiri municipal. A finals del segle XIX s'establen la Maternitat, el Frenopàtic i altres institucions al servei de Barcelona i rodalies. També s'instal·len algunes indústries, com les bòvies, fàbriques de productes químics, tèxtils i altres. Amb la implantació de l'energia elèctrica les fàbriques es van multiplicar.

El 1884 es construeix el nou edifici de l'Ajuntament a la Plaça Comas. Pocs anys després, es construeixen les Escoles Municipals a la mateixa plaça. Malgrat l'annexió a Barcelona el 1897, el caràcter rural de Les Corts va perdurar fins ben entrat el segle XX. A principis de segle, a Les corts s'anava produint un gradual moviment urbanitzador: s'inicia l'expropiació per a l'alineació dels carrers i l'obertura de grans vies de comunicació vers la ciutat, com l'avinguda Diagonal; neixen barris nous, com el barri de Sant Ramon; sorgeixen conjunts d'habitatges per a obrers, com les casetes del Comte Güell; s'instal·la el Futbol Club Barcelona a la Travessera, etc.

És a partir dels anys 50 i fins el 1975 que un seguit de plans parcials canvien la fisonomia de Les Corts: es projecta la zona universitària; s'obre el primer cinturó de ronda; s'urbanitza Plaça Plus XII, amb motiu del Congrés Eucarístic; s'inaugura el barri de la Mercè; es construeix el Camp Nou, etc. S'establen també la xarxa viària bàsica, un sistema de parcs urbans i una zonificació de la ciutat en què Les Corts (igual que Sarrià, Sant Gervasi i Horta) es defineix com a zona d'esbarjo, Sant Andreu i Sants com a barris obrers, i Gràcia com a zona mixta.

Per sobre de la Diagonal esdevé zona residencial o de luxe; al final de l'avinguda trobem una zona esportiva i universitària; la resta de territori tindrà un ús residencial o de serveis, amb la construcció de nombrosos blocs d'habitatges, hotels i oficines. La xarxa viària quedarà ja quasi definitivament configurada.

La pressió demogràfica del centre de la ciutat va afavorir la requalificació del sòl rústic en sòl urbà, cosa que va fer augmentar els preus i va provocar la parcel·lació dels antics camps de conreu en solars per edificar. Entrem d'aquestes transformacions, els antics masos van perdre la seva funció agrícola. Molts d'aquests masos es van enderrocar posteriorment.

L'adveniment dels nous ajuntaments democràtics comportà un canvi en la política urbanística municipal, amb la redacció, el 1976 d'un nou Pla General Metropolità. Una altra fita important és l'any 1992, amb la celebració dels Jocs Olímpics a la ciutat, que van aportar la reconstrucció de les Rondes de Dalt i Litoral i van provocar, lamentablement, l'enderroc de la Torre Melina, per a la construcció de l'Hotel Rey Juan Carlos I.